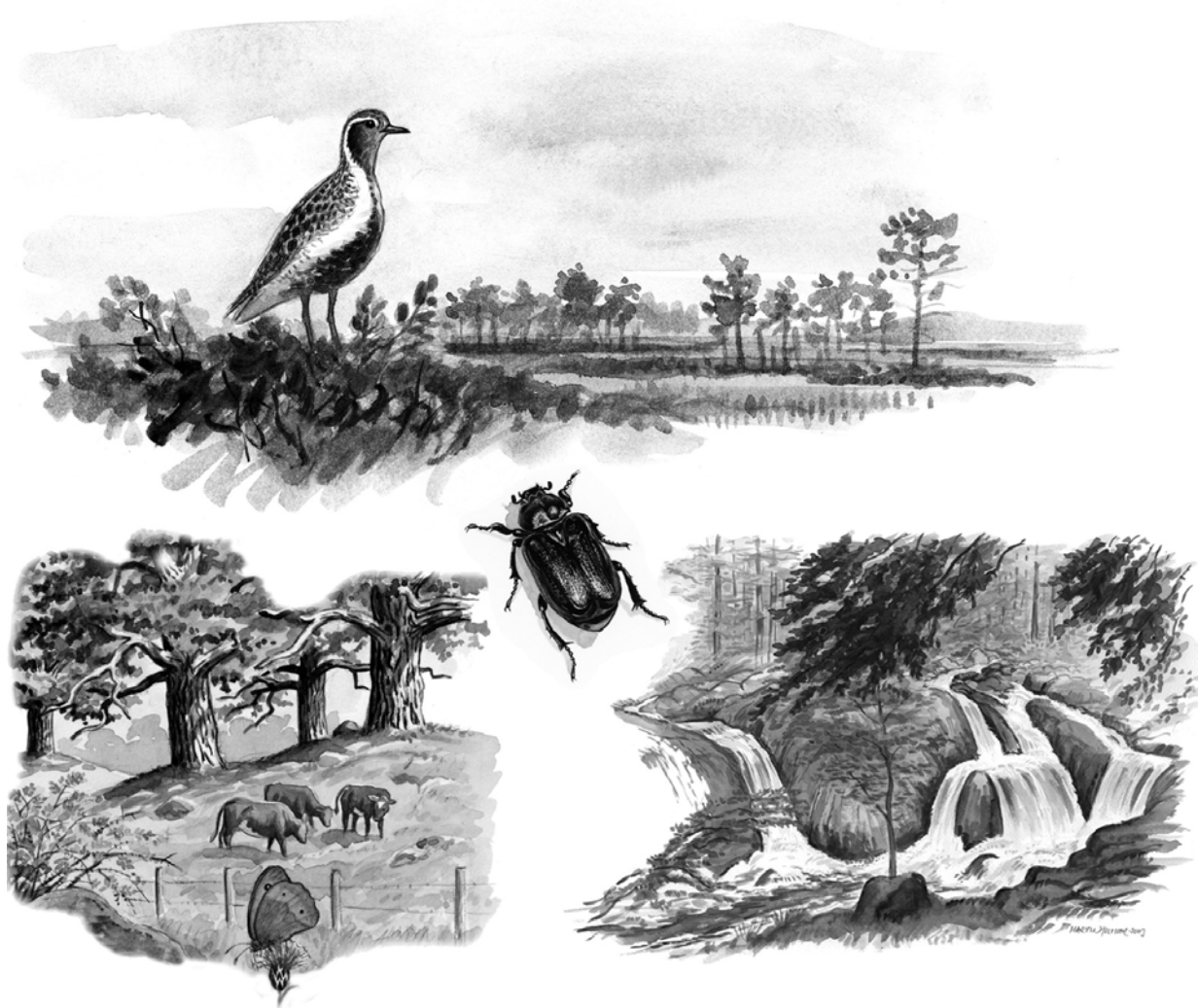

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Bevarandeplan för Natura 2000-område

SE0540166 Karsmossen, Store ö

EU:s medlemsländer bygger upp ett sk. "ekologiskt nätverk" av naturområden som kallas Natura 2000. Livsmiljöerna för vilda djur och växter krymper i snabb takt och många arter hotas av utrotning. Länderna i EU samarbetar därför för att försöka bevara det europeiska växt- och djurlivet. Arbetet grundas på två EU-direktiv, fågeldirektivet och art- och habitatdirektivet.

Natura 2000-områden i Västra Götalands län

I Västra Götalands län finns 406 av regeringen beslutade Natura 2000-områden (t.o.m. år 2004) som sammanlagt har en yta av cirka 240 900 hektar. Avsikten med områdena är att bevara speciella, i EU direktiven bestämda naturtyper och arter. I länet förekommer 54 av dessa naturtyper och 95 djur- och växtarter. Arbetet med att utse områden har pågått sedan EU-inträdet 1995. Naturtyperna kan sammanfattas i följande kategorier och täcker cirka hälften av den totala ytan.

- Berg / hållmark, 3 800 ha
- Odlingsmark / hed, 3 506 ha
- Lövskog, 5 248 ha
- Barrskog, 8 475 ha
- Våtmark / hed, 14 218 ha
- Sötvatten, 21 567 ha
- Sötvatten, Vättern, 60 000 ha
- Hav / kust, 25 304 ha

Bevarandeplanen

Till varje Natura 2000-område ska det finnas en bevarandeplan. Den ger en beskrivning av området och dess naturvärden, vad som kan skada eller påverka naturvärdena samt vad som krävs för att de ska finnas kvar. Planen ska också underlätta vid tillståndsprövningar enligt miljöbalken. Bevarandeplaner utarbetas och fastställs av Länsstyrelsen som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Planen kan dock revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar ändras; den sägs vara ett "*levande dokument*". Det är därför aldrig för sent att bidra med kunskap och synpunkter, kontakta gärna Länsstyrelsen. När bevarandeplanen ändras medför det att den måste fastställas på nytt. Markägare och andra berörda ges då nytt tillfälle att lämna synpunkter om ändringarna är av betydelse.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada Natura 2000-områdenas värden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det gäller även åtgärder utanför Natura 2000-området (regleras av miljöbalken). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som kan påverka naturvärdena i ett område bör man samråda med länsstyrelsen innan man påbörjar en åtgärd. Om det rör sig om en skogsbruksåtgärd ska istället samråd hållas med skogsvårdsstyrelsen innan en åtgärd påbörjas.

Mer information

Länsstyrelsen - www.o.lst.se - Telefon 031-60 50 00 vx. - E-post: natura2000@o.lst.se

Skogsvårdsstyrelsen - www.svo.se - Telefon 033-17 73 30 vx. - E-post: svs@svsvg.svo.se

Naturvårdsverket - www.naturvardsverket.se

Om lagstiftningen som Natura 2000 bygger på

Ett Natura 2000-områdes juridiska status bestäms av flera paragrafer i miljöbalken. Förutom bestämmelser om områdesskydd och tillståndsprövning enligt 7 kap. miljöbalken är Natura 2000-områden även riksintresseområden enligt 4 kap. 1 och 8 §§ i miljöbalken, vilket innebär att Natura 2000-bestämmelserna får en tydlig koppling till en rad andra lagar som rör markanvändning. Bestämmelser som rör miljökonsekvensbeskrivningar (MKB), tillsyn och ersättningsfrågor m.m. i Natura 2000-områden finns även i miljöbalkens kapitel 6:1 och 7, 11:9, 17:3, 19:2, 21:7, 29:4 och 31:4 och 5 kap. MB samt i förordningen om områdesskydd (1998:1252).

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturvårdsenheten
Mårten Berglind

BEVARANDEPLAN

Fastställt

2005-08-15

Diarienummer:

511-19630-2005

Enligt sändlista

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0540166 Karsmossen, Store ö

Kommun: Gullspång Områdets totala areal: 9,8 ha

Områdestyp: pSCI Biogeografisk region: Boreal

Naturtyper och arter som måste bevaras i området:

9010 - Västlig taiga*

91D0 - Skogbevuxen myr*

Bevarandesyfte

Syftet med Natura 2000-området är att de naturtyper och arter som finns i området (se förteckningen) ska bevaras långsiktigt. Varje naturtyp och art ska bidra till att upprätthålla s.k. gynnsam bevarandestatus inom sin biogeografiska region. Det här området utgör därför en viktig del i det ekologiska nätverk av områden som Natura 2000 bygger på.

Regeringen fattade beslut om att föreslå området till Natura 2000-nätverket i januari 1998.

Beskrivning av området

Store ö är en "isolerad" fastmarksö (ca 10 ha) belägen i de norra delarna av Karsmossen. Karsmossen är en plåtåformigt välvd, delvis glest bevuxen mosse som ansetts hålla högsta klass i Våtmarksinventeringen. Berggrunden på Store Ö utgörs av granit och jordarten av morän. Terrängen är blockig och svagt kuperad. Närmast ön finns bitvis väl utvecklade laggmiljöer. Markfuktigheten är övervägande frisk med inslag av blötare mark i kantzonerna mot mossen. Det finns även ett blötare parti i den norra delen där ett surdrog skär tvärs över ön.

Hela området är relativt opåverkat av sentida skogsbruk. Området domineras av naturligt uppkommen barrblandskog med ett slutet trädskikt och ett högt virkesförråd. Björk, asp och klibbal förekommer i mindre omfattning. Klibbal återfinns främst i kantzonen mot mossen och i de blötare områden. Ett äldre lövbrännelik område (ca 0,6 ha) med ett större lövinslag finns strax söder om den centrala delen. Markvegetationen domineras av blåbär med inslag av lingon, smalbladigt gräs och på några torrare partier även renlav. Markmossor samt mossor på block och lågor förekommer tämligen allmänt.

Åldern på skogen är cirka 90 till 100 år men det finns även ett stort antal träd över 120 år. Död ved av både tall, gran och björk förekommer tämligen rikligt, främst i form av lågor i olika nedbrytningsstadier. På två stycken granlågor har den rödlistade vedsvampen ullticka hittats. Vedsvampar förekommer allmänt på lågor och högstubbar.

Karsmossen med Store ö hyser tillsammans med den mosaikartade fastmarksskogen på västra sidan om mossen sannolikt en av de livskraftigaste och största tjäderpopulationerna i Västra Götalands län.

Bevarandemål

Den allmänna målsättningen är att för framtiden bevara och utveckla ett naturskogsområde med dess flora och fauna och naturliga successioner. Exempel på uppföljningsbara bevarandemål beskrivs under respektive naturtyp och art. Vilka av dessa mål som kommer att användas i området bestäms när kompletterande inventeringar genomförts. Då kommer även koder som x, y och liknande att ersättas med siffror och arter.

Markägarförhållanden

Statligt

Vad kan påverka negativt

- avverkning, gallring, röjning eller andra skogsbruksåtgärder.
- avlägsnande eller upparbetning av dött träd eller vindfälle.
- uppföra byggnad eller därmed jämförbar anläggning.
- uppförande av mast, torn eller liknande anläggningar.
- anläggande av mark- eller luftledning.
- anläggande av väg, parkeringsplats, led eller spång.
- borra, spränga, schakta, gräva eller bedriva täkt av något slag.
- utföra fyllning eller tippling.
- dikning, dämning, rensning eller annan åtgärd som påverkar områdets hydrologiska förhållanden.
- framförande av motordrivet fordon.
- användandet av kemiska eller biologiska bekämpningsmedel eller gödselmedel.
- kalkning av mark eller vatten.
- invandring/inplantering av djur eller växter (t.ex. ädelgranar eller contortatall).

Samtliga punkter regleras i reservatsbeslutet.

Bevarandeåtgärder

Förutom vad som i övrigt gäller enligt miljöbalken och annan miljölagstiftning krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området (7 kap 28 a § miljöbalken).

Store ö är naturreservat. Även själva Karsmossen och delar av de angränsande skogsbestånden är på väg att bli naturreservat.

Skötsel: Ingen aktiv skötsel bör vidtas i området.

Tjäderpopulationens utveckling i Karsmosseområdet bör följas upp.

Bevarandestatus

God

Uppföljning av naturtyper och arter

De i bevarandeplanen angivna målen ska följas upp.

Bevarandemålen följs upp med olika tidsintervall beroende på vilken naturtyp eller art som berörs. Naturtyper som inte kräver skötsel följs upp stickprovsvis med glesa tidsintervall liksom arter som till exempel förekommer på många lokaler eller som inte är hotade i så hög grad. Områden som vid basinventeringen inte konstateras ha gynnsam bevarandestatus följs upp regelbundet tills gynnsam bevarandestatus uppnåts. Samtliga områden ska följas upp om de innehåller arter och naturtyper som är sällsynta, särskilt viktiga för biologisk mångfald eller kräver regelbunden skötsel.

Dokumentation

Länsstyrelsen i Skaraborgs län. 1997: Skötselplan för naturreservatet Store ön i Karsmossen. Beslut 1997-12-19.

Länsstyrelsen i Skaraborgs län. 1991: Våtmarker i Skaraborgs län. Del 1. Medd. 2/91.

Naturtyper, djur- och växtarter som speciellt måste bevaras i området

9010 Västlig taiga*

Beskrivning: Beståndet utgörs till största delen av naturligt etablerad och utvecklad barrblandskog. Trädskiktet är väl skiktat och skogen är olikåldrig. Mängden död ved är för regionen exceptionellt hög. Lövinslaget är sparsamt och utgörs huvudsakligen av björk och asp. Skogstypen är känslig för skogsbruksåtgärder eller andra för naturtypen onaturliga händelser som kan påverka den naturliga dynamiken.

Bevarandemål: Areal
-Arealen västlig taiga ska vara minst 8 ha eller öka.

Struktur och funktion
-Det ska finnas minst 30 m³ död ved per ha.
-På mer än x (90) % av arealen ska lövträdsandelen i granskogar vara minst x %, varav lövträdsarterna sälg, rönn och asp ska förekomma med minst x %.
-Träd av utländskt ursprung (t.ex. contortatall och olika ädelgranar) får inte finnas i området.

Typiska arter
-Minst x av de typiska lavarerna ska förekomma i minst x % av provytorna.
-Minst x av de typiska kärlväxterna a, b, c, etc. ska förekomma i minst x % av provytorna.
-Minst x av de typiska vedsvamparna a, b, c, etc. ska förekomma i minst x % av provytorna.

Negativ påverkan: Se vad som kan påverka området som helhet negativt.

Bevarandeåtgärder: Se de allmänna bevarandeåtgärderna.

Bevarandestatus: Relativt god.

Uppföljning: Se tillsvi vidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.

91D0 Skogbevuxen myr*

Beskrivning: Generell definition: Myr som är skogbevuxen med barr-, bland- eller lövskog, även tallmossar räknas till denna typ. Naturtypen har i allmänhet en lång skoglig kontinuitet med en varierad åldersstruktur. De dominerande trädslagen är ofta tall, glasbjörk och gran. Död ved i form av högstubbar, grenar, torrträd, hålträd, lågor m.m. förekommer ofta rikligt.

Mindre, spridda delar, av Store Ö kan klassificeras som Skogsbevuxen myr. Framförallt återfinns naturtypen i övergången mellan myr och skog. Här är naturtypen känslig för hydrologiska och/eller hydrokemiska förändringar samt diverse skogsbruksåtgärder.

<i>Bevarandemål:</i>	Struktur och funktion -Det ska finnas minst x m ³ död ved per ha. (Relationen död/levande ved skall i objektet uppgå till minst 1:5) -Hela arealen skall ha ostörd hydrologi. Det ska inte finnas diken med avvattande effekt. Typiska arter -Minst x av de typiska kärlväxtarterna ska förekomma i minst x % av provytorna. -Minst x av de typiska mossarterna ska förekomma i minst x % av provytorna.
<i>Negativ påverkan:</i>	Se vad som kan påverka området som helhet.
<i>Bevarandeåtgärder:</i>	Se de allmänna bevarandeåtgärderna.
<i>Bevarandestatus:</i>	Bedöms senare.
<i>Uppföljning:</i>	Se tillsvidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.
